

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication

29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת שמות - Shabbos Parshas Shemos

כג' טבת תש"ס January 1, 2000

לכל זמן ועת

4: 38 - שקיעה/יום השבת	הדלקת נרות - 4: 19
5: 28 - זאת הכוכבים/מוצש"ק	זמן קריאת שמע/מ"א - 9: 05
5: 50 - לשיטת רבינו תם	זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 41

מדעת עליון

ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים וגו' (א-ה)
פרש"י וכי לא היינו יודעים שיוסף היה במצרים אלא להודיעך צדקותו של
יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך
ועומד בצדקו עכ"ל. הנה בכמה מקומות התורה מדגישה צדקותו של יוסף,
שהיו לו נסיונות מרובים והתגבר עליהם. נסיון אשת פוטיפר, ובדברו עם
פרעה על פתרון החלומות היה צנוע, ולא זקף את חכמתו על עצמו, רק ענה
ואמר "בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה" (מקץ מא-טז). אולם "ויוסף היה
במצרים" מלמד אותנו חידוש והוא שעמד בצדקו, שכמו שהיה אצל אביו, כן
נשאר באותו צדקות במצרים. וצריכים להבין מהו החידוש, הלא נתחנך יוסף
אצל יעקב אביו ובודאי כן היה חינוכו?

ברם רואים אנו מזה, מסביר הגמול"ר חיים מרדכי קטץ זצ"ל בס' באר
מחוקק, שאפילו מי שנתחנך תמיד אצל גדולים והגיע כבר למדרגה גבוהה,
אין זאת ערובה לו שכשיגיע לידי נסיון, יעמוד בנסיונו, אם לא כי יהיה תמיד
מושל על עצמו ויהיה ער ושליט על רגשותיו. כי רק מי שיכול למשול ע"י, על
כוחותיו ומדותיו, יכול לישאר בצדקו. אולם רק אם יראת אלקים לו, יכול
למשול ע"י ולעמוד בצדקו, אפי' לאחר שמנותק כבר ממחנכו, וממקום חינוכו.

וישליכוהו ארצה ויהי לנחש וינס משה מפניו וגו' (ד-ג)
פחד הוא רגש טבעי שנמצא אצל תינוק אפי' קודם התפתח וגם אצל גדולים

ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו וכו' (ה-ב)

The prophet Yechezkel tells us (יחזקאל כט-ג) that Paraoh used to say,
"The Nile is mine, and I created myself." How does a person become so
arrogant? Can anyone really believe that he created himself?

R' Sholom Mordechai Schwadron ZT"L explains, quoting R'
Sa'adiah Gaon ZT"L, that denial of G-d stems from throwing off the
yoke of G-d. One who is depraved is not so because he does not believe
in G-d; rather, he chooses not to believe in G-d because that denial frees
him to be depraved. After all, how can any thinking person deny G-d's
existence? Has anyone made a thorough scientific inquiry to prove that
G-d does not exist?

This idea is found in Tehilim (יד-א), "The depraved one says in his
heart, there is no G-d." This means: The person who is already depraved
says, "There is no G-d." Chazal interpret the first part of this verse, "The
depraved one says in his heart," to mean that the wicked are controlled
by their hearts. The desires buried in their hearts control their every
move, just like Paraoh who was controlled by the depravity in his heart.

הוא היה אומר

R' Dov Ber of Mezeritch ZT"L would say:

"Three things should be learned from a child; He is always happy, he
is never idle, and when he wants something, he bursts into tears until he
gets it!"

R' Gershon Henoch ZT"L would say:

"I am delighted when I hear a wise person speak, but even more
appreciative when a fool remains silent!"

A wise man was attributed as saying:

"All the world is a burning bush, but only those with eyes take off
their shoes!"

THIS ISSUE SPONSORED BY MR. AND MRS. DOVID HOFFMAN

IN HONOR OF THE BIRTHDAY OF THEIR SON ALTY נ"י

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

him on the situation down on this world.

The deceased *Ad"mor* greeted him and then replied, "When Moshe asked *Hashem*, "למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתיני" - *Why have you done bad to this nation, why have you sent me*, Moshe was essentially saying, that the situation will be viewed as "bad" to this nation. Because Moshe was so close to *Hashem*, he wasn't able to pray for a change for the better with a full heart, since he realized that everything *Hashem* does is for the good. He therefore requested that *Hashem* have this mission carried out by an appropriate agent, one who is not that close to *Hashem*, and who would therefore pray more fervently."

The Rebbe sighed, "Once one is in heaven, closer to *Hashem*, one sees things more clearly. Matters that seem negative on earth are viewed as positive in the heavens. All that *Hashem* does is for the good!"

TORAH GEMS

למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל לחם וגו' (ב-כ)

The *gemara* (סנהדרין קג:) teaches as follows: *The mitzvah of feeding guests is so great that it distanced two families from the Jewish people [i.e., the nations of Amon and Moav, who refused to feed the Jews when they sojourned in the desert]. R' Yochanan said, "It brings close those who are distant; causes G-d to ignore the evil of the wicked; enables false prophets to experience true prophecy; and one who neglects it is considered like an intentional sinner."*

R' Eliyohu Lopian ZT"L observes that the nations of *Amon* and *Moav* began their history very close to the Jews, not only geographically, but also because their founders were nephews of our Patriarch *Avrohom Avinu*. Nevertheless, the bad trait which *Amon* and *Moav* demonstrated by refusing to feed the Jews near the end of their 40 years in the desert, caused the Torah to prohibit the men of those nations to marry Jews. There simply is no place for such traits among the Jews.

On the other hand, the nation of *Midian* was situated farther from *Eretz Yisrael*, but the descendants of *Yisro* the *Midianite* sat on the *sanhedrin* - high court. Why? All because *Yisro* fed *Moshe Rabbeinu*, as described in the above *posuk*. Even when the not-so righteous feed guests, *Hashem* ignores their wickedness and defers their punishment.

אם רגש הפחד בא אליו פתאום בלי התבוננות, וכדמצינו בפרשתינו אפי' אצל משה רבינו בעת שאמר לו ה' להשליך המטה ארצה, נאמר בקרא "ויהי לנחש וינס משה מפניו".

והנה האיר הגמור ברוך סורוצקין זצ"ל שניסה זו של משה רבינו היתה שלא בחשבון ובלי התבוננות, רק הרגש הטבעי לברוח מסכנה, וכמבואר ברמב"ן שפי' שבי' האותות היה לרמוז שדיבר לשון הרע, ועוד להענישו בו. והוסיף הרמב"ן וז"ל זה טעם "וינס משה מפניו" - כי פחד שמא יענש וינשכו הנחש וכל אדם מתרחק מן המזיק אע"פ שידע שאם יהיה כן בחפץ ה', אין מציל מידו עכ"ל. כ"ז בלי התבוננות, אבל אחר התבוננות אין לו לאדם לפחד כלל (רק שלא להעמיד עצמו במקום סכנה ושכיח היזיקא, כי זהו הוללות והפקירות), כי המאמין בה', יודע היטב שאין אדם נוקף אצבעו למטה אלא אם כן מכריזין עליו למעלה. וכן הוא יודע ומאמין שאין שום אדם יכול להרע לו נגד רצון הבורא ברוך הוא, אפילו הלזה היותר חזק בעולם והוא בעצמו היותר חלש, כי רצון ה' הוא מציאות - ומציאות אי אפשר לשנות.

מעשה אבות....סימן לבנים

למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתיני וגו' (ה-כב)

The Jewish community in the Ukraine suffered greatly during the time of the great Rebbe, **R' Elimelech of Lizhensk ZT"L**. Terrible government edicts as well as roving bands of treacherous brigands would pillage and wreak general havoc amongst the many towns and villages. A contemporary of the Rebbe, a very pious and elderly *Chassidische Ad"mor*, brought upon himself much physical deprivation through fasting, etc., in the hope that this would provide a merit which would alleviate the Jews' suffering. When R' Elimelech became aware of the Rebbe's constant self-infliction and his sorry state of health, the Rebbe, R' Elimelech advised the venerable *Ad"mor* to stop his deprivation for the time being, and to wait until after he passed on to the next world, to intercede with the Heavenly Court.

Eventually, the elderly Rebbe passed on, however, the edicts against the Jews became even harsher. The Rebbe R' Elimelech was surprised that the intervention of the departed *tzaddik* had not helped. Through his holy powers, the Rebbe, R' Elimelech attempted to communicate with the deceased to ask why things were not improving. Eventually, he found him roaming the upper echelons of Heaven and proceeded to question